

Aan de gemeenteraad

Gevraagd besluit:

Samenvattend stellen wij u voor:

Toestemming te verlenen aan het college van burgemeester en wethouders om samen met de gemeenten in de regio de Gemeenschappelijke regeling beschermd wonen regio Rotterdam te treffen.

Waarom dit voorstel? /Waarom nu voorgelegd?

Met de transitie van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo2015) per 2015 is de verantwoordelijkheid voor beschermd wonen ondergebracht bij de gemeenten. Beschermd wonen (BW) is een maatwerkvoorziening in de Wmo2015 voor mensen met een psychosociale beperking die (tijdelijk) niet zelfstandig kunnen wonen en 24-uurstoezicht nodig hebben. Omdat overdracht naar alle gemeenten in 2015 nog niet mogelijk was, is BW inclusief het bijbehorende budget ondergebracht bij 43 centrumgemeenten.

De centrumgemeente Rotterdam en de regiogemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland en Ridderkerk hebben voor de uitvoering van de taak beschermd wonen in 2017 het Regionaal beleidsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2018-2020 vastgesteld. Dit regionaal beleidsplan werd door uw raad verlengd tot en met 31 december 2021. Het beleid voor de komende jaren is vastgelegd in het regionaal beleidsplan 2022 t/m 2026 beschermd wonen en maatschappelijke opvang, dat is ontwikkeld in samenwerking tussen de genoemde gemeenten in de regio. Op 2 december 2021 is dit beleidsplan vastgesteld door de Rotterdamse gemeenteraad.

Een van de opgaven in het vastgestelde beleid is om in regionaal verband continuïteit in de ondersteuning te blijven bieden aan de doelgroep voor beschermd wonen en deze ondersteuning gezamenlijk verder te ontwikkelen. Onderdeel hiervan is het borgen van de regionale samenwerking in juridische zin en het consolideren van de samenwerkingsafspraken. Hiertoe werd vanaf vorig jaar gewerkt aan een Gemeenschappelijke regeling beschermd wonen regio Rotterdam.

In de zomer en het najaar van 2022 vonden diverse voorlichtingsbijeenkomsten en webinars plaats over de voorbereidingen op de gemeenschappelijke regeling. Deze bijeenkomsten werden bezocht door gemeenteraadsleden, leden van Wmo-adviesraden en zorgaanbieders beschermd wonen.

Het Rotterdamse college stelde de tekst van de gemeenschappelijke regeling beschermd wonen regio Rotterdam vast in haar collegevergadering van 1 november 2022. Wij vragen u nu om toestemming tot het treffen van deze regeling. Het proces van besluitvorming over deze voorgenomen gemeenschappelijke regeling vindt momenteel plaats in alle colleges en gemeenteraden in de regio.

Rol van de gemeenteraad

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) zijn de colleges bevoegd om de gemeenschappelijke regeling te treffen. Daarvoor is op grond van artikel 1 lid 4 Wgr toestemming nodig van de gemeenteraden. Zij kunnen alleen wegens strijd met het recht of het algemeen belang de toestemming onthouden.

Op grond de Wgr vragen wij u gebruik te maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Voor het eventueel indienen van een zienswijze geldt een termijn van acht weken. Indien uw raad geen zienswijze wil inbrengen, dient u dit zo snel als mogelijk aan het college mede te delen.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

In de gemeenteraadsvergadering van 2 december 2021 is ingestemd met het regionaal beleidsplan 2022 t/m 2026 Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. De wethouders zorg van de samenwerkende regiogemeenten hebben in 2021 en 2022 diverse malen overleg gehad over de te treffen gemeenschappelijke regeling.

Dit heeft geresulteerd in de nu voorliggende Gemeenschappelijke regeling beschermd wonen regio Rotterdam die door de afzonderlijke colleges wordt vastgesteld en waarvoor aan de gemeenteraden toestemming gevraagd wordt.

Toelichting:

De gemeenschappelijke regeling zelf bevat een algemene toelichting en een artikelsgewijze toelichting. In dit voorstel tot een raadsbesluit beperken we ons daarom tot een toelichting op hoofdlijnen.

Het hoofddoel van het regionale beleid 2022 – 2026 op het gebied van beschermd wonen is om het herstel en de participatie van mensen met een psychische kwetsbaarheid in de eigen omgeving te bevorderen. De regiogemeenten hebben ervoor gekozen om voor de doelgroep beschermd wonen gezamenlijk op te trekken in beleid en uitvoering.

Voorzien is dat de financiering van beschermd wonen door de rijksoverheid via de centrumgemeente Rotterdam zal wijzigen als gevolg van de doordecentralisatie beschermd wonen, waardoor transparante financiële afspraken ook voor de toekomst noodzakelijk zijn. De gemeenschappelijke regeling zoals nu opgezet helpt om de regionale samenwerking te borgen en transparantie over de financiële afspraken te bieden.

Landelijke uitgangspunten voor de doordecentralisatie

Het Rijk en de VNG zijn het eens over de aanpak van de doordecentralisatie beschermd wonen. Er zijn afspraken gemaakt over de manier waarop de transitie in beschermd wonen de komende jaren tot stand moet komen.

- In een nieuw verdeelmodel worden de middelen verdeeld over alle gemeenten in plaats van alleen de centrumgemeenten. De middelen zullen verdeeld worden op basis van objectieve criteria in plaats van op de historisch gegroeide verdeling.
- Er komt een gefaseerde invoering van het objectief verdeelmodel voor beschermd wonen en de doordecentralisatie op dit onderdeel in 10 jaar, gerekend vanaf het jaar 2024. De middelen voor de maatschappelijke opvang worden (vooralsnog) niet doorgedecentraliseerd.
- De centrumgemeenten blijven verantwoordelijk voor bestaande cliënten. De nieuwe cliënten vallen vanaf dat moment onder de verantwoordelijkheid van alle gemeenten (binnen het kader van de samenwerkingsafspraken die zij daarover binnen hun regio gemaakt hebben).
- Gemeenten hebben met elkaar afgesproken in het kader van de norm voor opdrachtgeverschap regionaal met elkaar samen te werken.

Deze uitgangspunten bieden de gelegenheid om de transitie van beschermd wonen effectief en beheersbaar te laten verlopen. Daarbij werden wel de nodige uitdagingen genoemd, waaronder meer ambulante ondersteuning (en voldoende middelen om dit te realiseren), met daarbij ook voldoende woningen voor de doelgroep.

Naar zich nu laat aanzien zal deze nieuwe verdeling met ingang van 2024 van kracht worden. Dat is een jaar later dan wij in december 2021 aan u berichtten, bij de vaststelling van het regionale beleid. Dit heeft te maken met de vertraging die is opgetreden in de behandeling van het wetsvoorstel woonplaatsbeginsel beschermd wonen, die volgens de huidige planning vanaf 2024 van kracht zal zijn. Het Rijk heeft er in samenspraak met de VNG voor gekozen om de verdeling van de middelen beschermd wonen over alle gemeenten, hiermee gelijk op te laten lopen.

Financieel kader voor de komende jaren

In het financieel kader voor 2023 voor beschermd wonen zijn voor wat betreft de herverdeling van middelen BW over de regiogemeenten dus nog geen wijzigingen. De rijksuitgaven voor beschermd wonen landen in het gemeentefonds, in de vorm van een decentralisatie-uitkering. Met de regiogemeenten zijn afspraken gemaakt over de inzet van deze middelen en is hiervoor een meerjarenraming opgesteld. Deze meerjarenraming is een prognose op grond van de actuele informatie en deze wordt periodiek bijgesteld. Op basis van de huidige informatie is de meerjarenraming voor de collegeperiode 2022 – 2026 sluitend. De gemeenschappelijke regeling bevat duidelijke afspraken over de handelwijze bij eventuele tekorten of overschotten die kunnen optreden bij de realisatie van het afgesproken beleid.

Aanpassing van het zorglandschap: inkoop van semimurale voorzieningen

De gemeente Rotterdam is bezig met de aanbesteding van de Wmo-maatwerkvoorzieningen. Mogelijk zullen bij de voorbereiding op een aanbesteding per (op zijn vroegst) 2024 ook semimurale voorzieningen aan het zorglandschap worden toegevoegd. Deze voorziening vult het gat op tussen beschermd wonen intramuraal en de (lokale) ambulante ondersteuning aan een cliënt met een eigen woning.

Bij een semimurale voorziening blijft het nog steeds gaan om cliënten die ondersteuning in de directe nabijheid nodig hebben, maar geen direct toezicht. De cliënt bekostigt zijn verblijf zelf. Bij het eventueel van kracht worden van deze semimurale voorziening GGZ (door aanbesteding en het dienovereenkomstig aanpassen van de lokale regelgeving), zal ook deze semimurale voorziening een gezamenlijke verantwoordelijkheid zijn voor de regio. De gemeenschappelijke regeling voorziet hierin. Afspraken over de maatschappelijke opvang zijn geen onderwerp van de gemeenschappelijke regeling.

Keuze voor een lichte centrumregeling

Artikel 2.6.1 van de Wmo bepaalt dat colleges met elkaar samen werken, indien dat voor een doeltreffende en doelmatige uitvoering van deze wet aangewezen is. De juridisch/organisatorische inrichting van de samenwerking is voor ons het sluitstuk om een kwalitatief goede en passende voorziening aan onze inwoners te kunnen bieden. De colleges hebben een zorgvuldige afweging gemaakt tussen verschillende samenwerkingsvormen die onder de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) vallen. De wethouders zorg in de regio hebben de voorkeur uitgesproken voor een zogenaamde lichte centrumregeling voor de inrichting van de regionale samenwerking, zonder eigen rechtspersoonlijkheid of bevoegdheden. De precieze uitwerking hiervan treft u aan in de voorliggende Gemeenschappelijke regeling beschermd wonen regio Rotterdam.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Rotterdam blijft in 2023 en de jaren daarna namens de regio de taken uitvoeren die voor toegang en gebruik van de maatwerkvoorzieningen beschermd wonen voor de gehele regio noodzakelijk zijn, alsmede de administratieve taken die hiermee gemoeid zijn. Ook de afspraken hierover zijn de gemeenschappelijke regeling vastgelegd.

In het licht van bovenstaande ontwikkeling is het gevolg dat de gemeente Rotterdam ook voor 2022 en 2023 (als enige gemeente binnen de samenwerkende regio) de financiële verantwoordelijkheid voor de uitvoering van BW blijft dragen.

Het bijbehorende ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

De secretaris,
V.J.M. Roozen

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlage(n):

Concept Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen regio Rotterdam
Concept Artikelgewijze toelichting GR BW